

WZÓR UMOWY

zawarta w dniu ..... w Główczytach, pomiędzy:
Gminą Główczyce **76-220 Główczyce, ul. Kościuszki 8**,
zwaną dalej w tekście "Zamawiającym", reprezentowaną przez:
Wójta Gminy Główczyce – Danutę May
przy kontrasygnacie
Skarbnika Gminy Główczyce – Marioli Barna
a

.....
.....
.....
zwanym dalej "Wykonawcą", reprezentowanym przez:
.....

W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym z możliwością negocjacji na podstawie art. 275 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2019 ze zm.) w ramach zadania pn. „Budowa boiska wielofunkcyjnego z siłownią zewnętrzną przy ZSP w Główczytach ul. Szkolna”. Nr sprawy ZP.271.03.2021 zwanego w dalszej części postępowaniem, Zamawiający zleca Wykonawcy realizację zamówienia o następującej treści, zgodnego w treści ze złożoną przez Wykonawcę ofertą:

§ 1

Przedmiot umowy

1. Przedmiotem umowy są roboty budowlane wykonane w ramach zadania pn. „Budowa boiska wielofunkcyjnego z siłownią zewnętrzną przy ZSP w Główczytach ul. Szkolna”.
2. Przedmiot zamówienia obejmuje w szczególności:
  1. Przedmiot zamówienia obejmuje w szczególności:
    - 1) rozbiórkę istniejącej nawierzchni asfaltowej wraz z obrzeżami oraz z podbudową,
    - 2) rozbiórkę nawierzchni betonowej wraz z obrzeżami i podbudową,
    - 3) wywóz i utylizację materiałów pochodzących z rozbiórki,
    - 4) montaż urządzeń siłowni zewnętrznej i elementów małej architektury na terenie - rodzaj i ilość zgodnie z projektem budowlanym,
    - 5) budowę boiska wielofunkcyjnego (do gry w siatkówkę, koszykówkę oraz piłka ręczna) o powierzchni około 532m² o nawierzchni poliuretanowej oraz warstwy podbudowy zgodnie z dokumentacją projektową.
    - 6) Zamawiający nie dopuszcza do wykonania wierzchniej warstwy nawierzchni sportowej z barwionych granulatów z recyklinu. Warstwa stabilizująca typu ET, jak i zainstalowana nawierzchnia powinny stanowić system pochodzący od jednego producenta,
    - 7) na nawierzchni malowanie linii boisk,
    - 8) wykonanie nawierzchni w opasce z obrzeża betonowego na ławie betonowej około 97 mb,

- 9) montaż kompletnych koszy do gry w koszykówkę, 2 słupy do mocowania siatki do gry w siatkówkę wraz z siatką oraz dwie kompletne bramki do piłki ręcznej,
  - 10) montowane urządzenia powinny posiadać niezbędne certyfikaty i atesty,
  - 11) fundamenty pod kosze, słupy oraz bramki – zgodnie z projektem,
  - 12) wywóz ziemi pochodzącej z korytowania poza teren budowy i zutylizowanie,
  - 13) ogrodzenie boiska wysokości 4m na słupach metalowych zabetonowanych w stopach fundamentowych. Ogrodzenie systemowe, panelowe wraz z furtką szerokości 120cm w kolorze zielonym. Ogrodzenie systemowe z podwaliną prefabrykowaną. Łączna długość ogrodzenia około 98m wraz z furtką,
  - 14) wykonanie ciągów pieszo-jezdnych: około 357m² nawierzchni z kostki betonowej grubości 8 cm, około 263,5m² nawierzchni z kostki betonowej grubości 6 cm oraz około 124,6m² ścieżek. Kostkę betonową należy wykonać na podsypce cementowo-piaskowej gr. 10 cm oraz na podbudowie z kruszywa łamanego gr. 15cm. Ścieżki z kruszywa łamanego gr. 15cm na podsypce piaskowej gr. 10cm. Ścieżki oraz nawierzchnie wykonać w obrzeżach oraz krawężnikach betonowych na ławach betonowych, pozostałą część terenu w miejscu rozebranych nawierzchni asfaltowych należy uzupełnić humusem gr. 20cm oraz wykonać nasadzenie trawy, trawniki należy uzupełnić także w miejscach przy ogrodzeniu boiska oraz na siłowni zewnętrznej po wykonaniu prac montażowych,
  - 15) rozebranie istniejącego murka i istniejącego fragmentu ogrodzenia oraz wykonanie fragmentu ogrodzenia panelowego systemowego wys. 2,5m na długości 32m, zamontowanie bramy rozwiernej oraz furtki,
  - 16) zdemontowanie istniejącej linii kablowej napowietrznej i wykonanie przewodu kablowy w ziemi, przekrój kabla 5x30mm² (miedź),
  - 17) zamontowanie włazów betonowych na istniejących studzienkach (3 szt),
  - 18) zlikwidowanie żelbetowej łupiny przykrywającej kanały instalacyjne, ułożenie rury preizolowanej 2xfi 80(długość około 45mb),
  - 19) wykonanie schodów żelbetowych oraz podjazdu zewnętrznego dla os. niepełnosprawnych na podwalinach żelbetowych, z krawężnikami betonowymi. Okładziny z płytek mrozoodpornych, antypoślizgowych. Podjazd wyposażony w balustrady dla os. niepełnosprawnych ze stali nierdzewnej. Ściany zewnętrzne podjazdu oraz schodów otynkowane,
3. Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia zawierają: projekty budowlane, specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót (STWiOR) oraz pomocniczo przedmiary robót, stanowiące załączniki do specyfikacji warunków zamówienia.
  4. Roboty muszą być wykonane zgodnie z opisaną w ust. 3 dokumentacją techniczną, obowiązującymi przepisami i normami, na ustalonych umową warunkach. Wykonawca zobowiązuje się wykonać roboty budowlane, które nie zostały wyszczególnione w przedmiarze robót, a są konieczne do realizacji przedmiotu umowy zgodnie z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót.
  5. W przypadku, gdy w opisie przedmiotu zamówienia (dokumentacja budowlano-wykonawcza) zostało wskazane pochodzenie (marka, znak towarowy, producent, dostawca) Zamawiający dopuszcza produkty równoważne o parametrach jakościowych i cechach użytkowych, co najmniej na poziomie parametrów wskazanego produktu. Za materiały równoważne rozumie się materiały o parametrach technicznych i jakościowych nie gorszych lub lepszych niż podane w projektach budowlanych, STWiOR lub przedmiarach robót.

6. Zamawiający dopuszcza zastosowanie przez Wykonawcę rozwiązań równoważnych w stosunku do opisanych w dokumentacji projektowej za pomocą norm, aprobat, specyfikacji technicznych bądź systemów odniesienia.

§ 2

Termin realizacji

Termin zakończenia robót ustala się na 20 tygodni (140) dni licząc od daty podpisania umowy.

§ 3

Wykonawcy i Podwykonawcy

1. Wykonawca co do zasady będzie wykonywać przedmiot umowy osobiście, jednakże dopuszcza się realizację przedmiotu zamówienia przy udziale podwykonawców pod warunkiem wyrażenia zgody przez zamawiającego na wykonanie danej części robót budowlanych przez wskazanego podwykonawcę na warunkach określonych w § 3.
2. Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia na roboty budowlane zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, jest obowiązany, w trakcie realizacji zamówienia, do przedłożenia zamawiającemu projektu tej umowy, przy czym podwykonawca lub dalszy podwykonawca jest obowiązany dołączyć zgodę wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy.
3. Termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, przewidziany w umowie o podwykonawstwo, nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia wykonawcy, podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy faktury lub rachunku.
4. Zamawiający, w terminie 14 dni roboczych, zgłasza w formie pisemnej, pod rygorem nieważności, zastrzeżenia do projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w przypadku gdy:
  - 1) nie spełnia ona wymagań określonych w dokumentach zamówienia;
  - 2) przewiduje ona termin zapłaty wynagrodzenia dłuższy niż określony w ust. 3;
  - 3) zawiera ona postanowienia niezgodne z art. 463 ustawy Pzp.
5. Niezgłoszenie zastrzeżeń, o których mowa w ust. 4, do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie określonym w ust. 4 uważa się za akceptację projektu umowy przez zamawiającego.
6. Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia na roboty budowlane przedkłada zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia.
7. Zamawiający, w terminie określonym w ust. 4 zgłasza w formie pisemnej pod rygorem nieważności sprzeciw do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w przypadkach, o których mowa w ust. 4.
8. Niezgłoszenie sprzeciwu, o którym mowa w ust. 7, do przedłożonej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie określonym w ust. 4 uważa się za akceptację umowy przez zamawiającego.
9. W przypadku umów, których przedmiotem są roboty budowlane, wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca przedkłada zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej

- niż 0,5% wartości umowy oraz umów o podwykonawstwo, których przedmiot został wskazany przez zamawiającego w dokumentach zamówienia. Wyłączenie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, nie dotyczy umów o podwykonawstwo o wartości większej niż 50 000 złotych. Zamawiający może określić niższą wartość, od której będzie zachodził obowiązek przedkładania umowy o podwykonawstwo.
10. W przypadku, o którym mowa w ust. 9, podwykonawca lub dalszy podwykonawca, przedkłada poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię umowy również wykonawcy.
  11. W przypadku, o którym mowa w ust. 9, jeżeli termin zapłaty wynagrodzenia jest dłuższy niż określony w ust. 3, zamawiający informuje o tym wykonawcę i wzywa go do doprowadzenia do zmiany tej umowy, pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej.
  12. W przypadku umów, których przedmiotem są roboty budowlane, zamawiający dokonuje bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub który zawarł przedłożoną zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w przypadku uchylenia się od obowiązku zapłaty odpowiednio przez wykonawcę, podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę.
  13. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 12, dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez zamawiającego umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi.
  14. Bezpośrednia zapłata obejmuje wyłącznie należne wynagrodzenie, bez odsetek, należnych podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy.
  15. Zamawiający, przed dokonaniem bezpośredniej zapłaty, jest obowiązany umożliwić wykonawcy zgłoszenie, pisemnie, uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy. Zamawiający informuje o terminie zgłaszania uwag nie krótszym niż 7 dni od dnia doręczenia tej informacji. W uwagach nie można powoływać się na potrącenie roszczeń wykonawcy względem podwykonawcy niezwiązanych z realizacją umowy o podwykonawstwo.
  16. W przypadku zgłoszenia uwag, o których mowa w ust. 15, w terminie wskazanym przez zamawiającego, zamawiający może:
    - 1) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeżeli wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty albo
    - 2) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy, w przypadku istnienia zasadniczej wątpliwości zamawiającego co do wysokości należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy, albo
    - 3) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, jeżeli podwykonawca lub dalszy podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.
  17. W przypadku dokonania bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy zamawiający potrąca kwotę wypłaconego wynagrodzenia z wynagrodzenia należnego wykonawcy.

18. Konieczność wielokrotnego dokonywania bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy lub konieczność dokonania bezpośrednich zapłat na sumę większą niż 5% wartości umowy może stanowić podstawę do odstąpienia od umowy.
19. Wszystkie Umowy o podwykonawstwo dla swojej ważności wymagają formy pisemnej;
20. Zamawiający nie ponosi odpowiedzialności za zawarcie przez Wykonawcę umowy podwykonawstwo bez wymaganej zgody Zamawiającego, skutki z tego wynikające będą obciążały wyłącznie Wykonawcę.
21. Do zasad odpowiedzialności zamawiającego, wykonawcy, podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy z tytułu wykonanych robót budowlanych stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

§ 4

Podstawowe obowiązki Wykonawcy

1. Wykonawca bierze odpowiedzialność za kompletne, wysokiej jakości i terminowe wykonanie przedmiotu umowy. W szczególności Wykonawca zobowiązany jest przestrzegać przepisów prawa, zgodności wykonywanych robót z dokumentacją techniczną oraz zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej. Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność za wykonanie wszystkich świadczeń stanowiących przedmiot umowy oraz za osoby lub podmioty, z których pomocą Wykonawca swe obowiązki wykonuje lub którym powierza ich wykonanie.
2. Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z terenem budowy oraz ograniczeniami wynikającymi z utrzymaniem funkcjonowania istniejących działalności na terenie prowadzonych robót budowlanych.
3. Wszystkie działania w trakcie budowy będą prowadzone przez Wykonawcę w sposób jak najmniej uciążliwy, tak by nie stwarzać utrudnień dla użytkowników obiektu objętego inwestycją oraz utrudnień w dostępie do dróg publicznych lub prywatnych. Wszelkie koszty związane z tego typu utrudnieniami obciążać będą Wykonawcę, który zobowiązuje się do bieżącego usuwania szkód przez niego wyrządzonych w trakcie realizacji przedmiotu umowy.
4. Wykonawca zobowiązany jest do oznakowania prowadzonych robót zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz do wykonania ogrodzenia placu budowy od funkcjonujących budynków szkoły.
5. W przypadku braku możliwości zorganizowania zaplecza robót na terenie budowy Wykonawca zorganizuje zaplecze robót poza terenem budowy we własnym zakresie i na własny koszt.
6. Wykonawca ponosi pełną odpowiedzialność za teren budowy z chwilą jego przejęcia i jest odpowiedzialny z tytułu szkód wyrządzonych osobom trzecim na terenie budowy lub w związku z realizacją przedmiotu umowy, w stopniu całkowicie zwalniającym od tej odpowiedzialności Zamawiającego.
7. Wykonawca jest odpowiedzialny za wszelkie wypadki i szkody, jakie mogą być spowodowane błędem w wykonawstwie lub z winy pracownika na szkodę kogokolwiek uczestniczącego lub nieuczestniczącego w przedmiocie umowy. Wykonawca zabezpieczy Zamawiającego przed wszelkimi roszczeniami i działaniami, jakie mogłyby zostać przeciw niemu podjęte wskutek naruszenia umowy przez Wykonawcę w jakimkolwiek obszarze jego kompetencji lub podległym jego kompetencji.
8. Wykonawca zapewni stałą ochronę obiektów, materiałów i urządzeń w obrębie terenu budowy w celu zapobieżenia wypadkom pracowników, a także kogokolwiek

- zarówno zatrudnionego przy jakiegokolwiek pracy na terenie budowy, jak również osób niezatrudnionych na terenie budowy.
9. Materiały i urządzenia stosowane przez Wykonawcę podczas realizacji przedmiotu umowy powinny być fabrycznie nowe (bez cech używalności), dopuszczone do obrotu i stosowania w budownictwie, zgodnie z art. 10 ustawy Prawo budowlane oraz jakościowym i gatunkowym wymaganiom określonym w specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.
  10. Wykonawca zobowiązany jest do przedstawienia na żądanie Zamawiającego deklaracji zgodności lub certyfikat zgodności z Polską Normą lub aprobatę techniczną dla materiałów używanych do realizacji zamówienia.
  11. Wykonawca winien używać materiałów zgodnie z ich przeznaczeniem i wyłącznie dla potrzeb przedmiotu umowy. W razie stwierdzenia przez Wykonawcę jakichkolwiek wad fizycznych materiałów, winien on o tym fakcie niezwłocznie zawiadomić Zamawiającego. Wykonawca nie może używać dla potrzeb niniejszej umowy jakichkolwiek materiałów, w odniesieniu do których stwierdził wystąpienie wad.
  12. Wszelkie koszty zużycia mediów związane z wykonywaniem robót będą ponoszone przez Wykonawcę. Zamawiający nie ponosi odpowiedzialności za koszty zużycia mediów niezbędnych do realizacji robót.
  13. Wykonawca zapewni w pełni wykwalifikowany personel do kierowania i wykonywania robót przewidzianych niniejszą umową, zgodnie ze złożoną ofertą (w tym kierownika budowy oraz kierownika robót budowlanych). W przypadku zmiany osoby pełniącej funkcję kierownika budowy/robót powinna ona spełniać wymagania określone w SWZ i uzyskać akceptację Zamawiającego.
  14. Zamawiający wymaga od Wykonawcy i Podwykonawców zatrudnienia na podstawie stosunku pracy osób zatrudnionych na stanowiskach robotniczych wykonujących wszystkie prace w zakresie realizacji zamówienia dotyczące robót budowlanych objętych przedmiotem zamówienia tj. pracowników zobowiązanych do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę w rozumieniu art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks Pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320). Obowiązek ten dotyczy osób, które wykonywać będą następujące czynności: roboty budowlano-montażowe związane z budową obiektu, a w szczególności: wykonanie podbudowy, układanie nawierzchni syntetycznej, prace montażowe oraz prace związane z zagospodarowaniem terenu.
  15. W trakcie realizacji zamówienia Zamawiający uprawniony jest do wykonywania czynności kontrolnych wobec Wykonawcy odnośnie spełniania przez Wykonawcę lub Podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane w ust. 14 czynności. Zamawiający uprawniony jest w szczególności do:
    - 1) żądania oświadczeń i dokumentów w zakresie potwierdzenia spełnienia ww. wymogów i dokonywania ich oceny;
    - 2) żądania wyjaśnień w przypadku wątpliwości w zakresie potwierdzenia spełniania w/w wymogów;
    - 3) przeprowadzania kontroli na miejscu wykonywania świadczenia.
  16. W trakcie realizacji zamówienia na każde wezwanie Zamawiającego w wyznaczonym w tym wezwaniu terminie wykonawca przedłoży Zamawiającemu wskazane poniżej dowody w celu potwierdzenia spełnienia wymogu zatrudnienia

- na podstawie umowy o pracę przez Wykonawcę lub Podwykonawcę osób wykonujących wskazane w umowie czynności w trakcie realizacji zamówienia:
- 1) oświadczenie wykonawcy lub podwykonawcy o zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności, których dotyczy wezwanie Zamawiającego. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności: dokładne określenie podmiotu składającego oświadczenie, datę złożenia oświadczenia, wskazanie, że objęte wezwaniem czynności wykonują osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę wraz ze wskazaniem liczby tych osób, rodzaju umowy o pracę i wymiaru etatu oraz podpis osoby uprawnionej do złożenia oświadczenia w imieniu Wykonawcy lub podwykonawcy;
  - 2) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez Wykonawcę lub podwykonawcę kopię umowy/umów o pracę osób wykonujących w trakcie realizacji zamówienia czynności, których dotyczy ww. oświadczenie Wykonawcy lub podwykonawcy (wraz z dokumentem regulującym zakres obowiązków, jeżeli został sporządzony). Informacje takie jak: imię i nazwisko pracownika, data zawarcia umowy, rodzaj umowy o pracę i wymiar etatu powinny być możliwe do zidentyfikowania,
  - 3) oświadczenie zatrudnionego pracownika;
  - 4) innych dokumentów - zawierających informacje, w tym dane osobowe, niezbędne do weryfikacji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, w szczególności imię i nazwisko zatrudnionego pracownika, datę zawarcia umowy o pracę, rodzaj umowy o pracę i zakres obowiązków pracownika.
17. Z tytułu niespełnienia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane w ust. 14 czynności Zamawiający przewiduje sankcję w postaci obowiązku zapłaty przez Wykonawcę kary umownej w wysokości określonej w § 10 ust. 1 pkt. 9 umowy. Niezłożenie przez Wykonawcę w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie żądanych przez Zamawiającego dowodów w celu potwierdzenia spełnienia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę traktowane będzie jako niespełnienie przez Wykonawcę lub Podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane w ust. 14 czynności.
18. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do przestrzegania prawa pracy przez Wykonawcę lub Podwykonawcę, zamawiający może zwrócić się o przeprowadzenie kontroli przez Państwową Inspekcję Pracy.
19. Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania w czasie wykonywania robót wszelkich przepisów prawa i ponosi pełną odpowiedzialność za działalność swych przedstawicieli, pracowników i innych osób, za które ponosi odpowiedzialność zgodnie z niniejszą umową. Wykonawca ponosi również pełną odpowiedzialność z tytułu wypadków spowodowanych nieprzestrzeganiem tych przepisów oraz jest zobowiązany do zapewnienia Zamawiającemu pełnej bezszkodowości oraz zwolnienia z wszelkiej odpowiedzialności w przypadku zaistnienia takiego wypadku.
20. Wykonawca podejmie wszelkie działania, aby chronić środowisko (zarówno na terenie budowy, jak i poza nim) oraz ograniczać szkody i uciążliwości dla ludzi wynikające z zanieczyszczeń, hałasu i innych skutków prowadzonych przez niego działań.
21. Wykonawca zobowiązany jest, na swój koszt, sporządzić dokumentację powykonawczą wraz z kosztorysem różnicowym w dwóch egzemplarzach, którą przekaże Zamawiającemu w dniu zgłoszenia robót do odbioru.

22. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za aktualność wszelkich dokumentów i uzgodnień związanych z realizacją robót.

§ 5

Podstawowe obowiązki Zamawiającego

1. Zamawiający w terminie 7 dni od dnia podpisania umowy przekaże Wykonawcy protokolarnie teren budowy.
2. Zamawiający zobowiązuje się do terminowego regulowania płatności przy zachowaniu ustalonych w umowie warunków.
3. Czynności odbiorowe robót zanikających lub ulegających zakryciu dokonywane będą przez inspektorów nadzoru inwestorskiego tak, aby nie hamować postępu robót.

§ 6

Nadzór

1. Nadzór nad robotami stanowiącymi przedmiot niniejszej umowy ze strony Zamawiającego pełnić będzie powołany inspektor nadzoru inwestorskiego, posiadający uprawnienia budowlane konstrukcyjne bez ograniczeń.
2. Inspektor nadzoru inwestorskiego działa w granicach umocowania określonego w odrębnej umowie.

§ 7

Wynagrodzenie za przedmiot umowy i warunki płatności

1. Zgodnie ze złożoną ofertą wynagrodzenie ryczałtowe, którego definicję określa art. 632 kodeksu cywilnego, za przedmiot umowy wynosi:

cena netto: .....zł

+ podatek VAT (23%), tj. .....zł

cena brutto: ..... zł

(słownie

brutto:

.....)

2. Wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia ryczałtowego, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru i kosztów prac.
3. Wynagrodzenie wskazane w ust. 1 zawiera wszelkie koszty niezbędne do zrealizowania przedmiotu umowy zgodnie z wyznaczonym zakresem, w tym wynikające wprost z opracowanej dokumentacji projektowej, jak również w niej nieujęte, a bez których nie można wykonać zamówienia, m.in. koszty dotyczące wszelkich prac przygotowawczych, porządkowych, zagospodarowania placu budowy, utrzymania zaplecza budowy, dozoru budowy, a także podatek VAT.
4. Zamawiający nie dopuszcza rozliczenia fakturami częściowymi.
5. Wynagrodzenie będzie płatne przelewem na konto Wykonawcy po zakończeniu i odebraniu robót, po podpisaniu protokołu odbioru końcowego bez wad istotnych przez Zamawiającego w terminie 30 dni od złożenia prawidłowo wystawionej faktury.
6. Dla zapewnienia należytej jakości i terminowości wykonywanych robót Wykonawca wniesie **zabezpieczenie należytego wykonania umowy** zwane dalej "gwarancją wykonania", które zostanie wniesione przez Wykonawcę w formie .....w wysokości 5% ceny ofertowej brutto, w jednej z form określonych w art. 450 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

7. Zamawiający zwróci 70% zabezpieczenia w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez Zamawiającego za należyte wykonane.
8. Zamawiający pozostawi na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady kwotę wynosząca 30% wysokości zabezpieczenia.
9. Zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 8 zostanie zwrócone nie później niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady.
10. Faktura powinna być wystawiona na Gminę Główczyce, ul. T. Kościuszki 8,76-220 Główczyce, NIP 839-21-45-446.
11. Dniem zapłaty wynagrodzenia będzie dzień obciążenia rachunku bankowego Zamawiającego.
12. Zapłata wynagrodzenia stanowi całość świadczenia wzajemnego Zamawiającego należnego na rzecz Wykonawcy z tytułu wykonania przez Wykonawcę wszystkich zobowiązań wynikających z Umowy. Zobowiązanie Zamawiającego zostanie zatem wykonane z chwilą zapłaty całości wynagrodzenia, a Wykonawca nie otrzyma żadnych dodatkowych świadczeń od Zamawiającego tytułem wynagrodzenia, zwrotu kosztów, wydatków lub nakładów.
13. Zapłata wynagrodzenia, o którym mowa w ust.1 w sytuacji zawarcia umów o podwykonawstwo lub dalsze podwykonawstwo zgodnie z §3, uwarunkowana jest przekazaniem Zamawiającemu dowodu potwierdzającego wypłatę wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy wraz z oświadczeniem od Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy o otrzymaniu należnego wynagrodzenia wynikającego z zawartych umów o podwykonawstwo lub dalsze podwykonawstwo. Wykonawca załącza protokół odbioru podpisany bez zastrzeżeń przez Wykonawcę i Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę. Otrzymane dokumenty będą podstawą dla Zamawiającego do dokonania wypłaty należności za wykonanie przedmiotu umowy Wykonawcy.

§ 8

Odbiory robót

1. Zakres i sposób odbiorów elementów robót odbywać się będą zgodnie z warunkami niniejszej umowy, obowiązującymi przepisami, specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych oraz prawem budowlanym.
2. Ustala się następujące rodzaje odbiorów robót:
  - 1) odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu dokonuje upoważniony inspektor nadzoru inwestorskiego na wniosek Wykonawcy - w postaci wpisu w dzienniku budowy, zgłoszenia inspektorowi nadzoru do sprawdzenia lub odbioru wykonanie robót ulegających zakryciu, bądź robót zanikających; jeżeli Wykonawca nie zgłosi tych robót inspektorowi nadzoru, zobowiązany jest na jego żądanie odkryć roboty lub wykonać otwory niezbędne do zbadania robót, a następnie przywrócić roboty do stanu poprzedniego na własny koszt;
  - 2) odbiór końcowy:
    - a) dokonuje się po całkowitym zakończeniu wszystkich robót składających się na przedmiot umowy na podstawie oświadczeń kierownika budowy i robót;
    - b) jest przeprowadzany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego oraz w obecności Wykonawcy po uprzednim zgłoszeniu do takiej gotowości przez Wykonawcę;
    - c) przed rozpoczęciem odbioru końcowego Wykonawca dostarczy Zamawiającemu, kompletną dokumentację powykonawczą.
3. Strony postanawiają, że z czynności odbioru końcowego będzie spisany protokół zawierający wszelkie ustalenia dokonane w toku odbioru, jak również terminy

- wyznaczone przez Zamawiającego na usunięcie ujawnionych wad, z zastrzeżeniem że termin ich usunięcia nie może być dłuższy niż 30 dni.
4. Wszystkie czynności związane z odbiorem robót, wymagają formy pisemnej, protokołu podpisanego przez Stronę, pod rygorem nieważności.
  5. Jeżeli w toku czynności odbioru końcowego zostaną stwierdzone przez Zamawiającego wady istotne, to Zamawiającemu przysługuje prawo odmowy odbioru końcowego robót do czasu usunięcia wad w wyznaczonym terminie przez Zamawiającego.
  6. Wykonawca zobowiązany jest do zawiadomienia Zamawiającego o usunięciu wad po czym następuje wyznaczenie terminu odbioru.
  7. Datą wykonania przedmiotu umowy jest data zgłoszenia do odbioru chyba, że w toku czynności odbiorowych stwierdzone zostanie, że zgłoszony do odbioru element nie został w całości wykonany lub posiada wady istotne wówczas datą wykonania przedmiotu umowy jest data odbioru końcowego przedmiotu umowy bez wad istotnych.

§ 9

Rękojmia i gwarancja

1. Na wykonany cały przedmiot umowy Wykonawca udziela Zamawiającemu **60 miesięcznej rękojmi** według przepisów art. 556 – 576⁴ w zw. z 656 § 1 oraz art. 638 kodeksu cywilnego. Rękojmia obejmuje w całości, także zamontowany osprzęt i inne urządzenia.
2. Bieg terminu rękojmi rozpoczyna się od dnia odbioru końcowego przedmiotu umowy.
3. Niezależnie od udzielonej rękojmi Wykonawca udziela Zamawiającemu gwarancji na cały przedmiot umowy.
4. **Gwarancja obejmuje okres ..... miesięcy** licząc od dnia podpisania bez zastrzeżeń protokołu odbioru końcowego robót, a w przypadku stwierdzenia usterek, od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego robót zawierającego potwierdzenie usunięcia usterek.
5. Zgłoszenie wady winno nastąpić pisemnie w terminie 30 dni od jej wystąpienia. Dopuszcza się zgłoszenie wady po upływie terminu wskazanego w zdaniu pierwszym, jeżeli upływ tego terminu nie wpływa ujemnie na skutki wynikłe z tej wady.
6. W okresie gwarancji Wykonawca zobowiązuje się do bezpłatnego usunięcia wszelkich wad, jakie wystąpią w przedmiocie umowy, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia ich zgłoszenia.
7. W przypadku nieusunięcia wady w terminie Zamawiający jest uprawniony do usunięcia wady we własnym zakresie lub przez podmiot trzeci na koszt i ryzyko Wykonawcy, po uprzednim ponownym wezwaniu Wykonawcy do usunięcia wad w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego wezwania.
8. Niezależnie od uprawnień z tytułu usunięcia wady Wykonawca jest zobowiązany do naprawienia szkody w pełnej wysokości, w tym z uwzględnieniem utraconych korzyści.
9. W przypadku ujawnienia wad uniemożliwiających użytkowanie przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem Zamawiający może żądać wykonania przedmiotu umowy po raz drugi wyznaczając Wykonawcy odpowiedni termin i zachowując jednocześnie roszczenie o zapłatę kar umownych oraz naprawienie szkody.

§ 10

Zwłoka i kary umowne

1. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Wykonawcę, Wykonawca zobowiązuje się zapłacić Zamawiającemu kary umowne:
  - 1) w wysokości 0,2% wynagrodzenia ryczałtowego netto, o którym mowa w § 7 ust. 1 umowy za każdy rozpoczęty dzień zwłoki w realizacji przedmiotu zamówienia w stosunku do terminu określonego w § 2 umowy
  - 2) w wysokości 0,2% wynagrodzenia ryczałtowego netto, o którym mowa w § 7 ust. 1 umowy za każdy rozpoczęty dzień zwłoki w usunięciu wad ujawnionych przy odbiorze lub w okresie gwarancji jakości lub rękojmi za wady w stosunku do terminu wyznaczonego przez Zamawiającego zgodnie z §8 ust. 3 i § 9 ust. 6 niniejszej umowy;
  - 3) w wysokości 10% wynagrodzenia ryczałtowego netto, o którym mowa w § 7 ust. 1 umowy, w przypadku odstąpienia od umowy, z powodu okoliczności, za które odpowiada Wykonawca;
  - 4) za brak zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, dalszemu Podwykonawcy, Usługodawcy lub Dostawcy w wysokości 1% wynagrodzenia umownego brutto, o którym mowa w niniejszej umowie za każdy taki przypadek;
  - 5) za nieprzedłożenie w terminie poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany w wysokości 0,1% wynagrodzenia ryczałtowego netto, o którym mowa w § 7 ust. 1 umowy, za każdy dzień opóźnienia, nie więcej jednak niż 2% wysokości wynagrodzenia ryczałtowego netto, o którym mowa w niniejszej umowie;
  - 6) za brak zapłaty lub za nieterminową zapłatę wynagrodzenia należnego Podwykonawcy, dalszemu Podwykonawcy, Usługodawcy lub Dostawcy w wysokości 1.000 zł za każdy taki przypadek;
  - 7) za nieprzedłożenie do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany w wysokości 1.000 zł za każdy taki przypadek;
  - 8) za wykonywanie za pomocą Podwykonawców innych robót niż wskazane w ofercie bez zgody Zamawiającego lub za wykonywanie robót przez innych Podwykonawców niż wskazani w ofercie na zasoby których Wykonawca powołał się w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu bez zgody Zamawiającego, w wysokości 1% wynagrodzenia ryczałtowego netto, o którym mowa w niniejszej umowie, za każdy taki przypadek;
  - 9) za niedopełnienie wymogu zatrudnienia umowy o pracę osób, które podczas realizacji przedmiotu umowy będą wykonywać czynności wskazane w § 4 ust. 14, tj. prace fizyczne pod kierownictwem innej osoby, w miejscu i czasie wskazanym przez Wykonawcę lub Podwykonawcę, zgodnie z zapisami niniejszej umowy za każdy pełny dzień w wysokości 500 zł; powyższa kara będzie naliczana oddzielnie za każdą osobę świadczącą usługi, a niezatrudnioną przez Wykonawcę lub Podwykonawcę na podstawie umowy o pracę.
2. Łączna wysokość kar umownych należnych Zamawiającemu na podstawie ust. 1 pkt. 1-9 nie może przekroczyć 20 % łącznego wynagrodzenia ryczałtowego netto, o którym mowa w § 7 ust. 1 umowy.
3. W przypadku odstąpienia od umowy z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego Wykonawcy przysługuje kara umowna w wysokości 10% wynagrodzenia netto, o którym mowa w § 7 ust. 1 umowy.

4. Kary umowne są niezależne od poniesionej szkody.
5. Zamawiający zastrzega sobie prawo żądania odszkodowania przekraczającego wysokość zastrzeżonych kar.
6. Zapłacenie kary umownej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-2 i 4-9 nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku dokończenia robót, jak również z żadnych innych zobowiązań umownych.
7. Zamawiający ma prawo do potrącenia kar umownych z wynagrodzenia Wykonawcy, z zastrzeżeniem art. 15r¹ust 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2020 r poz. 1842 ze zm.) stosuje się.

§ 11

Odstąpienie

1. Zamawiającemu przysługuje prawo do odstąpienia od umowy w szczególności:
  - 1) jeżeli w terminie 10 dni od przekazania placu budowy Wykonawca nie rozpoczął realizacji niniejszej umowy;
  - 2) jeżeli umowa nie zostanie wykonana w terminie 10 dni od terminu zakończenia robót wskazanego w § 2 niniejszej umowy;
  - 3) jeżeli wystąpią istotne zmiany okoliczności powodujące, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy;
  - 4) jeżeli Wykonawca wykonuje umowę w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową pomimo bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego przez Zamawiającego do zmiany sposobu wykonania umowy, w szczególności gdy:
    - a) roboty budowlane realizowane są w sposób nieprawidłowy;
    - b) przedmiot umowy, poza dopuszczalnymi przypadkami wykonywania przez podwykonawcę, realizuje inny Wykonawca niż określony w umowie.
2. W przypadku odstąpienia od umowy Wykonawca i Zamawiający przedłożą szczegółowe zestawienie swoich roszczeń, aby umożliwić zawarcie polubownego porozumienia.
3. Odstąpienie od umowy winno nastąpić w formie pisemnej w terminie 30 dni od daty zdarzenia będącego jego podstawą pod rygorem nieważności i zawierać uzasadnienie.

§ 12

Rozliczenia w przypadku odstąpienia od umowy

1. Wykonawca zobowiązany jest do dokonania i dostarczenia Zamawiającemu inwentaryzacji robót wg stanu na dzień odstąpienia, którą weryfikuje Zamawiający.
2. Na podstawie dokonanej inwentaryzacji Zamawiający wystawia świadectwo płatności obejmujące wartość wykonanych robót oraz zakupionych materiałów i urządzeń nie nadających się do wbudowania w inny obiekt, stanowiące podstawę do wystawienia przez Wykonawcę odpowiedniej faktury.
3. Koszty dodatkowe poniesione na zabezpieczenie terenu budowy oraz wszelkie inne uzasadnione koszty związane z odstąpieniem od umowy ponosi strona, która spowodowała odstąpienie od umowy.

§ 13

Zmiany umowy

1. Zamawiający zgodnie z art. 455 ust 1 pkt 1 ustawy PZP dopuszcza zmianę umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia w następującym zakresie:

- 1) terminu realizacji umowy na skutek:
    - a) przedłużających się procedur związanych z wykorzystaniem przez Wykonawców środków ochrony prawnej w zamówieniach publicznych lub innych procedur zamówień publicznych;
    - b) konieczności zmian dokumentacji projektowej oraz/lub realizacji robót dodatkowych lub zamiennych, podyktowanych m.in. zwiększeniem bezpieczeństwa wykonywanych robót, zapobieżeniem powstania strat dla Zamawiającego, uzyskaniem założonego efektu użytkowego, wystąpieniem wad ukrytych w dokumentacji projektowej ujawnionych podczas realizacji robót, koniecznością wykonania robót związanych z likwidacją szkód powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
    - c) opóźnienia w przekazaniu placu budowy z winy Zamawiającego;
    - d) zawieszenia robót przez Zamawiającego nie z winy Wykonawcy, na skutek sytuacji niemożliwych do przewidzenia w chwili zawarcia umowy;

o ile okoliczności te powodują konieczność zmiany terminu i zmiany w tym zakresie będą dokonane, z uwzględnieniem okresów niezbędnych do przesunięcia terminu wykonania umowy;
  - 2) ceny, na skutek:
    - a) zmiany obowiązującej stawki podatku od towarów i usług VAT, jeżeli zmiana ta będzie miała wpływ na koszty wykonania zamówienia przez Wykonawcę, przy uwzględnieniu kosztorysu ofertowego, przy czym cena netto jest stała;
    - b) odstąpienia Zamawiającego od realizacji części przedmiotu zamówienia w efekcie okoliczności, których nie można było wcześniej przewidzieć – wówczas wynagrodzenie Wykonawcy ulegnie obniżeniu o wartość robót, od realizacji których odstąpiono;
    - c) wystąpienia robót wynikających z konieczności zmian dokumentacji projektowej oraz/lub realizacji robót dodatkowych lub zamiennych;
  - 3) sposobu spełnienia świadczenia w przypadku konieczności zmian dokumentacji projektowej oraz realizacji robót dodatkowych lub zamiennych nie wykraczających poza zakres przedmiotu zamówienia, podyktowanych m.in. zwiększeniem bezpieczeństwa wykonywanych robót, zapobieżeniem powstania strat dla Zamawiającego, uzyskaniem założonego efektu użytkowego, wystąpieniem wad ukrytych w dokumentacji projektowej ujawnionych podczas realizacji robót, koniecznością wykonania robót związanych z likwidacją szkód powstałych w wyniku zdarzenia losowego – o ile okoliczności te powodują konieczność zmiany sposobu spełnienia świadczenia;
  - 4) zmiany podwykonawcy wskazanego w ofercie.
  - 5) wynikających z przesłanek określonych w przepisach ustawy z dnia 2 marca 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.) o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.
2. Zamawiający zgodnie z art. 455 ust. 2 ustawy PZP dopuszcza również zmiany umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia, których łączna wartość jest mniejsza niż progi unijne oraz jest niższa 15%, a zmiany te nie powodują zmiany ogólnego charakteru umowy.

§ 14

Rozwiązywanie sporów

1. Wykonawca i Zamawiający oświadczają, że dołożą wszelkich starań, aby ewentualne spory, jakie mogą powstać przy realizacji niniejszej umowy, były

rozwiązywane poprzez bezpośrednie negocjacje.

2. Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy, włącznie ze sporami dotyczącymi jej ważności, interpretacji lub rozwiązania, które nie zostaną rozstrzygnięte polubownie, będą ostatecznie rozstrzygane przez Sąd właściwy dla siedziby Zamawiającego.

§ 15

Ochrona danych osobowych

1. Na podstawie ustawy z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz. Urz. z 2019 r. poz. 1781) oraz zgodnie z art. 13 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016) informuję, iż administratorem podanych danych osobowych jest Gmina Głowczyce (76-220 Głowczyce, ul. Kościuszki 8).
2. Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych w Urzędzie Gminy w Głowczycach: Adrianna Głuchowska - kontakt: auditor@auditorsecurity.pl;
3. Podane dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji umowy - na podstawie art. 6 ust. 1 lit. b ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.
4. Odbiorcami podanych danych osobowych będą Podmioty uczestniczące w realizacji zlecenia.
5. Podane dane osobowe przechowywane będą przez okres 6 lat lub w oparciu o uzasadniony interes realizowany przez administratora.
6. Udostępniający dane posiada prawo do żądania od administratora dostępu do danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania.
7. Udostępniający dane ma prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego.
8. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednakże odmowa podania danych może skutkować odmową zawarcia umowy.

§ 16

Postanowienia końcowe

1. Umowa wiąże strony z dniem podpisania przez Zamawiającego i Wykonawcę.
2. Wszelkie zmiany muszą być dokonane na piśmie pod rygorem nieważności i podpisane przez Zamawiającego i Wykonawcę.
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego, ustawy Prawo zamówień publicznych, ustawy Prawo budowlane oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.
4. Wszystkie wymienione załączniki stanowią integralną część umowy.
5. Umowa została sporządzona w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, 1 dla Wykonawcy i 2 dla Zamawiającego.

WYKONAWCA

ZAMAWIAJĄCY

Kontrasygnota
Skarbnika Gminy

Załączniki do umowy:

1. Formularz oferty wykonawcy
2. Kosztorys ofertowy wykonawcy
3. Dokument wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy.